

Luonnos/12.3.2020*Lakiehdotukset***1.****Laki raideliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan raideliikennelain (1302/2018) 4 §:n 36 kohta, 32 ja 34 §,

lisätään uudet 186 a ja 152 a §, sekä

muutetaan raideliikennelain (1302/2018) 2 §:n 2 mom., 3 §:n 2 mom., 4 §:n 8, 21, 22, 27, 29 ja 30 kohta, 9 §:n 2 mom., 18 §, 30 §:n 1 mom., 31 ja 37 §, 40 §:n 4 mom., 65 §:n 1 mom., 68 §, 72 §:n 1 mom., 74 §:n 4 mom., 14 luvun otsikko, 79 §:n 1 mom., 80 §, 108 §:n 1 mom., 111 §:n 3 mom., 113 §:n 1 mom., 121 §:n 4 mom., 122 §:n 1 mom., 129 §:n 4 mom., 130 §, 132 §:n 6 mom., 133 §:n 2 mom., 135 §:n 1 mom., 149 §, 150 §:n 1 mom., 152 §, 164 §:n 1 mom. 178 §:n 1 mom., 188 §:n 4 mom. ja 189 §:n 2 mom. seuraavasti:

2 §**Soveltamisala**

Lakia ei sovelleta muusta rautatiejärjestelmästä *tai kaupunkiraideliikenteestä* erillään oleviin rataverkkoihin *eikä rataverkkoihin, jotka ovat kokonaan tai tilapäisesti suljettu rataverkolla ta-
pahtuvalta liikennöinniltä.*

3 §**Soveltamisalan rajaukset**

Niihin yksityisraiteiden haltijoihin, jotka Euroopan komissio, jäljempänä *komissio*, on sille tehdyn ilmoituksen perusteella päättänyt jättää yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU, jäljempänä *rautatiemarkkinadirektiivi*, IV luvun kapasiteetin jakamista ja ratamaksua koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle sekä yksityisraiteiden haltijoihin, jotka eivät kuulu rautatieinfrastruktuuriin siten kuin se on määritelty rautatiemarkkinadirektiivin liitteessä I, ei sovelleta 16, 17 ja 19 lukua eikä 132 §:n 1 momenttia. *Edellä mainittuja säännöksiä ei myöskään sovelleta palvelupaikan sisäisiin raiteisiin, satamaraiteisiin eikä sellaisiin raiteisiin, joita rataverkon haltija käyttää omiin tavarankuljetuksiinsa. Satamaraiteita hallinnoivan sataman pitäjän tai muun sataman oleellisista toiminnoista vastaavan yrityksen tai yhteisön hallinnoiman alueen sisällä oleviin raiteisiin, muihin rautatietoimintoihin liittyviin rakenteisiin laitureineen ja laitteineen sovelletaan edellä mainittujen säännösten sijasta 18 luvun säännöksiä sekä muuta palvelupaikkoja koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä.*

4 §

Määritelmät

8) *kalustoyksikön haltijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka kalustoyksikön omistajana tai sen käyttöoikeuden saaneena käyttää kalustoyksikköä kuljetusvälineenä ja joka on rekisteröity kalustoyksikön haltijaksi *EU-viraston ylläpitämään kalustorekisteriin tai liikenteen palveluista annetun lain 216 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin, jos kyse on Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä käytettävästä kalustosta*;

21) *palvelujen hakijalla* julkista tai yksityistä yhteisöä tai toiminnanharjoittajaa, kuten ratakapasiteetin hakijaa, rautatieliikenteen harjoittajaa, liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 182 §:ssä tarkoitettua toimivaltaista viranomaista, koulutuspalveluita tarjoavaa oppilaitosta, toista palvelupaikan ylläpitäjää tai muuta palvelua tarvitsevaa tahoa, joka hakee palvelupaikan ylläpitäjältä sen tarjoamia rautatieliikenteen tuki- ja huoltopalveluja omaan käyttöön tai toisen rautatieliikenteen harjoittajan taikka oppilaitoksen käyttöön ja joihin sovelletaan palvelupaikkojen ja rautatieliikenteeseen liittyvien palvelujen käyttöoikeudesta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2017/2177;

22) *palvelupaikalla* rakennelmaa, mukaan lukien maa-alueet, rakennukset, *palvelupaikan sisäiset raiteet ja muut laitteet*, joka on kokonaan tai osittain järjestetty rautatieliikenteen harjoittajille rautatiemarkkinadirektiivin liitteen II 2–4 kohdassa tarkoitettun palvelun tarjoamiseen;

27) *ratakapasiteetin hakijalla* rautatieliikenteen harjoittajaa, liikenteen palveluista annetun lain 182 §:ssä tarkoitettua toimivaltaista viranomaista sekä laivaajaa, lastinantajaa tai muuta rahdin lähettäjää, huolitsijaa, yhdistettyjen kuljetusten harjoittajaa sekä rautatiealan koulutuslaitosta, jotka joko julkisen palvelun tarjoamiseen liittyvistä tai kaupallisista syistä haluavat hankkia ratakapasiteettia;

29) *rataverkon haltijalla* valtion rataverkon haltijaa *tai lain soveltamisalan mukaista* yksityisraiteen haltijaa, joka on vastuussa erityisesti rautatieinfrastruktuurin rakentamisesta, hallinnoinnista ja kunnossapidosta;

30) *rautatieinfrastruktuurilla tässä laissa tarkoitettua* rataverkkoa sekä rataan kiinteästi kuuluvia osia siten kuin ne on määriteltä rautatiemarkkinadirektiivin liitteessä 1;

36) *siirtotyöllä rataverkon haltijan tekemää kaluston kuormaukseen, radan kunnossapitoon tai huoltopalveluihin liittyvää kalustoyksiköiden siirtämistä liikennöintiä varten tai liikennöinnin jälkeen; (kumotaan)*

9 §

Kansallisten rautatieturvallisuutta koskevien oikeussäntöjen ilmoittaminen

Jos oikeussäntö on maantieteellisesti paikallinen, sitä ei tarvitse ilmoittaa. Paikallisesta oikeussäännöstä ja sen julkaisupaikasta on kuitenkin sisällytettävä tiedot 37 §:ssä tarkoitettuun *ratarekisterisovellukseen* tai verkkoselostukseen.

18 §**Turvallisuustodistus**

Rataverkolla saa liikennöidä vain rautatieliikenteen harjoittaja, jolla on rautatieliikenteen harjoittamista varten turvallisuustodistus.

Turvallisuustodistusta ei kuitenkaan vaadita sellaiselta liikennöinniltä, joka tapahtuu 2 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, joissa rataverkon haltija tai haltijat ovat sulkeneet rataverkolle tai sen osalle pääsyn muulta liikenteeltä.

Jos rautatieyrittäjä liikennöi suorasta kansainvälisestä rautatieliikenteestä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyssä sopimuksessa (SopS 87/2016) tarkoitettua rautatierajaliikenteessä vain valtakunnanrajan ja rautatieraja-aseman välillä sekä rautatieraja-asemalla sijaitsevilla raiteilla ja jos rautatieyrittäjä on rekisteröity muussa kuin ETA-valtiossa, se ei tarvitse turvallisuustodistusta.

30 §**Turvallisuuden hallintajärjestelmä**

Tässä luvussa tarkoitetun yksityisraiteen haltijan on ylläpidettävä turvallisuuden hallintajärjestelmää 10 §:ssä tarkoitetun turvallisuusjohtamisjärjestelmän ja 11 §:ssä edellytettyjen turvallisuusjohtamisjärjestelmän hätätilamenettelyjen sijasta. Yksityisraiteen haltijan on kuvattava turvallisuuden hallintajärjestelmässään:

- 1) toimintansa laatu ja laajuus;
- 2) organisaatio ja vastuunjako;
- 3) rataverkon käytettävyyden varmistaminen ja kunnossapito;
- 4) tarvittaessa liikennöintiä koskevat menettelyt;
- 5) omavalvontasuunnitelma ja omavalvonnan toteuttamistavat;
- 6) kaikkien organisaation toimintaan kuuluvien rautatiejärjestelmän riskien hallinta.

31 §**Yksityisraiteen hallintaa koskevat muut vaatimukset**

Yksityisraiteen haltija vastaa rautatiejärjestelmän turvallisesta käytöstä ja käyttöön liittyvien riskien hallinnasta harjoittamansa toiminnan laajuus huomioon ottaen.

32 § (kumotaan)**Siirtotyö yksityisraiteella ja vierailu toisella rataverkolla**

Liikennöinti yksityisraiteella edellyttää 18 §:ssä tarkoitettua turvallisuustodistusta.

Turvallisuustodistusta ei kuitenkaan tarvita, jos yksityisraiteen haltija tekee tai teettää pelkäänsä omaan toimintaansa liittyvää kaluston siirtotyötä. Yksityisraiteen haltijan on kuitenkin ilmoitettava omaan toimintaansa liittyvästä kaluston siirtotyöstä, kun se tekee yksityisraiteen hallinnasta 29 §:n mukaisen ilmoituksen. Yksityisraiteen haltijan on huolehdittava siitä, että kaluston siirtotyötä tekevät henkilöt ovat tehtäviinsä koulutettuja ja päteviä ja että kaluston siirtotyöhön liittyvät menettelyt on kuvattu sen turvallisuuden hallintajärjestelmässä.

Jos kaluston siirtotyö ulottuu liittyvälle toisen yksityisraiteen haltijan hallinnoimalle raiteistolle, sen ehdoista on sovittava erikseen kyseisen rataverkon haltijan kanssa. Niiden yksityisraiteen haltijoiden, joiden raiteistolla siirtotyötä tehdään, on ilmoitettava siirtotyöstä 29 §:n mukaisessa ilmoituksessaan. Valtion rataverkolle päättyvää siirtotyötä voidaan tehdä, jos yksityisraiteen haltija sopii siitä valtion rataverkon haltijan kanssa ja liikennöintipaikka on sellainen, että siirtotyötä voidaan tehdä turvallisesti valtion rataverkon haltijan asettamilla ehdoilla.

Kaluston siirtotyötä voidaan tehdä ainoastaan rajatulla rataverkon osalla, joka on varattu siirtotyötä varten määrätyksi ajaksi. Liikennöinti samalla alueella ei ole sallittu siirtotyön ollessa käynnissä.

34 § (kumotaan)

Yksityisraiteen haltijoiden ilmoitusten luettelointi

Liikenne- ja viestintävirasto pitää luetteloa, johon se tallentaa tässä luvussa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot. Virasto käyttää luetteloon tallennettuja tietoja sille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien ja velvoitteiden hoitamisessa. Tiedot luettelosta poistetaan välittömästi, jos yksityisraiteen haltija ei enää kuulu ilmoitusmenettelyn piiriin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta.

37 §

Ratarekisterisovellus

Liikenne- ja viestintävirasto *toimii kansallisena viranomaisena, joka vastaa siitä, että 25 §:ssä tarkoitetun turvallisuusluvan omaavat rataverkon haltijat tallentavat EU-viraston ylläpitämään ratarekisterisovellukseen* tiedot rataverkkoon kuuluvien osajärjestelmien tai osajärjestelmien osien ominaisuuksista sekä siitä, ovatko ne yhteensopivia yhteentoimivuuden teknisissä eritelmissä esitettyjen ominaisuuksien kanssa.

Turvallisuusluvan omaavien rataverkon haltijoiden on toimitettava 1 momentissa tarkoitetut ajantasaiset tiedot ratarekisterisovellukseen hallinnoimastaan rataverkosta. Lisäksi *turvallisuusluvan omaavien rataverkon haltijoiden on toimitettava ratarekisterisovellukseen* ajantasaiset tiedot rataverkkoon tehtävistä muutoksista.

Tarkemmat säännökset tietojen toimittamisesta *ratarekisterisovellukseen* ja siihen liittyvistä määräajoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

40 §

Teknisten kansallisten oikeussääntöjen ilmoittaminen

Maantieteellisesti paikallisia oikeussääntöjä ja rajoituksia ei tarvitse ilmoittaa, mutta ne on tallennettava 37 §:ssä tarkoitettuun ratarekisterisovellukseen.

65 §

Luvan saaneille kalustoyksiköille ennen käyttöä tehtävät tarkastukset

Ennen kuin rautatieliikenteen harjoittaja käyttää kalustoyksikköä, sen on tarkistettava, että:

- 1) kalustoyksikölle on myönnetty markkinoillesaattamislupa kyseiselle käyttöalueelle ja se on rekisteröity asianmukaisesti;
- 2) kalustoyksikkö on yhteensopiva rautatiereitin kanssa 37 §:ssä tarkoitetun *ratarekisterisovelluksen* ja yhteentoimivuuden teknisten eritelmien perusteella tai kaikkien muiden sellaisten asiaa koskevien tietojen perusteella, jotka rataverkon haltija toimittaa maksutta ja kohtuullisen ajan kuluessa, *jos ratarekisterisovelluksen tiedot ovat puutteellisia*;
- 3) kalustoyksikkö on integroitu asianmukaisesti sen junan kokoonpanoon, jossa sitä on tarkoitus käyttää ottaen huomioon kyseisen rautatieliikenteen harjoittajan turvallisuusjohtamisjärjestelmä sekä käyttötoimintaa ja liikenteen hallintaa koskeva yhteentoimivuuden tekninen eritelmä.

68 §

Kalustoyksikön numerointi

Markkinoillesaattamisluvan tai 79 §:ssä tarkoitetun käyttöönottoluvan saanut kalustoyksikkö on rekisteröitävä *EU-viraston ylläpitämään kalustorekisteriin* ennen sen käyttöönottoa.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii kansallisena kalustorekisteriviranomaisena, joka vastaa sille osoitetun kalustoyksikön rekisteröintihakemuksen käsittelystä sekä tällaisen Suomessa rekisteröitävän kalustoyksikön tietojen käsittelystä ja hallinnoinnista EU-viraston ylläpitämässä kalustorekisterissä.

Liikenne- ja viestintäviraston on rekisteröitävä kalustoyksikkö EU-viraston ylläpitämään kalustorekisteriin, jos kalustoyksikön käyttöalue rajoittuu Suomen rataverkolle. Jos kalustoyksikön käyttöalue kattaa Suomen lisäksi yhden tai useamman muun ETA-valtion alueen, se on rekisteröitävä yhdessä asianomaisista jäsenvaltioista. Kalustoyksikön haltijan on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle Suomessa rekisteröidyn kalustoyksikön rekisteritietojen muutoksista, jotta Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä tarvittavat muutokset EU-viraston ylläpitämään kalustorekisteriin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa kalustoyksikölle kalustoyksikkönumeron, kun virasto rekisteröi kalustoyksikön ensimmäisen kerran *EU-viraston ylläpitämään kalustorekisteriin*.

Kalustoyksikön ensimmäisen markkinoillesaattamisluvan tai 79 §:ssä tarkoitetun käyttöönottoluvan hakija vastaa siitä, että kalustoyksikölle annettu kalustoyksikkönumero merkitään asianomaiseen kalustoyksikköön. Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa muuttaa kalustoyksikölle annettua kalustoyksikkönumeroa ja vaatia kalustoyksikön haltijaa muuttamaan kalustoyksikön merkintää.

Museoliikenteessä käytettävään kalustoon ei tarvitse tehdä tässä pykälässä tarkoitettua kalustoyksikkönumeromerkintää, jos niissä on vanha kansalliseen numerointiin perustuva numero, joka yksiselitteisesti yksilöi ne.

72 §

Kalustoyksikön kunnossapidosta vastaava yksikkö

Kalustoyksiköllä on oltava ennen sen käyttämistä Suomen rataverkolla sille osoitettu kunnossapidosta vastaava yksikkö. Kalustoyksikön kunnossapidosta vastaava yksikkö on rekisteröitävä *EU-viraston ylläpitämään kalustorekisteriin*.

74 §

Sertifiointielin ja kunnossapidosta vastaavan yksikön sertifiointi

Tässä pykälässä tarkoitettua sertifiointia ja todistusta ei vaadita sellaiselta kunnossapidosta vastaavalta yksiköltä, jonka vastuulla olevia kalustoyksiköjä käytetään *ainoastaan museo- tai vaihtotyöliikenteessä*.

14 luku

Kiinteiden osajärjestelmien käyttöönotto 5 luvun mukaisilla yksityisraiteilla ja liikkuvan kaluston käyttöönotto Venäjän liikenteessä ja museoliikenteessä

79 §

Liikkuvan kaluston käyttöönotto yksityisraiteilla ja museoliikenteessä

Museoliikenteen harjoittajan on haettava museoliikenteessä käytettävälle kalustolle käyttöönottolupaa Liikenne- ja viestintävirastolta ennen kuin kalustoa voidaan käyttää rataverkolla.

80 §

Venäjän federaatiosta saapuvat kalustoyksiköt

Venäjän federaatiosta saapuvilla Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä käytettävillä kalustoyksiköillä on oltava Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä käyttöönottolupa. Virasto myöntää käyttöönottoluvan sellaisille kalustoyksiköille ja kalustoyksikkötyypeille, joilla on Venäjän federaatiossa tai muussa rautatieliikenteen yhteistyöjärjestöön (OSJD, Organisation for Co-operation of Railways) kuuluvassa valtiossa, jäljempänä *OSJD-jäsenvaltio*, voimassa oleva käyttöönottolupa tai siihen rinnastettava lupa. Kalustoyksiköillä saa liikennöidä ainoastaan Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä. Kalustoyksiköjä koskevista vaatimuksista määrätään suorasta kansainvälisestä rautatieliikenteestä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyssä

sopimuksessa ja sen nojalla tehdyssä liikenne- ja viestintäministeriön ja Venäjän federaation liikenneministeriön välisessä sopimuksessa ja sen liitteissä.

Suomessa 1 momentissa tarkoitettua suoraa kansainvälistä *rautatieliikennettä* harjoittavan rautatieyrityksen on haettava käyttöönottolupaa Liikenne- ja viestintävirastolta ennen kuin rautatieyritys liikennöi kalustoyksiköllä Suomen rataverkolla. Kalustoyksikön vaatimustenmukaisuus on osoitettava ilmoituksessa, jonka hakija toimittaa virastolle. Hakijan on ilmoitettava Venäjän federaatiossa tai muussa OSJD-jäsenvaltiossa kalustoyksikölle tai kalustoyksikkötyypille myönnetystä käyttöönottoluvasta tai siihen rinnastettavasta luvasta. Virasto ratkaisee käyttöönottolupaa koskevan hakemuksen hakijan toimittaman ilmoituksen perusteella. Lupa voidaan myöntää sähköistä menettelyä käyttäen.

Venäjän federaatiosta saapuva ainoastaan Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä *rautatieliikenteessä* käytettävä veturi voi tulla Suomen rautatieraja-asemalle ilman 1 momentin mukaista käyttöönottolupaa, jos sillä on Venäjän federaatiossa tai muussa OSJD-jäsenvaltiossa voimassa oleva käyttöönottolupa tai siihen rinnastettava lupa. Veturia koskevista vaatimuksista määrätään suorasta kansainvälisestä rautatieliikenteestä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyssä sopimuksessa ja sen nojalla tehdyssä liikenne- ja viestintäministeriön ja Venäjän federaation liikenneministeriön välisessä sopimuksessa ja sen liitteissä.

Venäjän federaatiosta saapuva Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä käytettävä kalustoyksikkö on rekisteröitävä liikenteen palveluista annetun lain 216 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. Tätä varten Suomen ja Venäjän välistä suoraa kansainvälistä rautatieliikennettä Suomessa harjoittavan rautatieyrityksen on saatuaan liikenteen palveluista annetun lain 218 §:ssä tarkoitettut tiedot ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 1 momentin mukaista käyttöönottolupaa hakiessaan ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle Venäjän federaatiosta saapuvista kalustoyksiköistä liikenneasioiden rekisteriin merkittävät tiedot kalustoyksikön:

- 1) omistajasta tai haltijasta;
- 2) käyttöön liittyvistä rajoituksista;
- 3) huoltosuunnitelmaan liittyvistä turvallisuuden kannalta olennaisista tiedoista.

Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä käytettävissä kalustoyksiköissä voidaan käyttää kolmannen maan kalustoyksikölle antamaa kalustoyksikkönumeroa.

108 §

Rataverkon haltijan toimintojen ulkoistaminen ja jakaminen

Rataverkon haltija saa ulkoistaa tehtäviään toiselle osapuolelle, joka ei saa olla rautatieyritys, yritys, jonka määräysvallassa on rautatieyritys tai yritys, joka on rautatieyrityksen määräysvallassa. Rataverkon haltijan on huolehdittava siitä, että tehtävien ulkoistamisesta ei synny eturistiriitoja ja että kaupallisesti arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuus taataan.

111 §

Vertikaalinen integraatio

Sen lisäksi, mitä 109 §:ssä säädetään, on vertikaalisesti integroituneen yrityksen eri yksiköiden välisissä rahoituslainoissa *ja muissa taloudellisissa* asioissa noudatettava 1 momentissa mainitun direktiivin 7 d artiklan 4–10 kohdassa säädettyjä ehtoja.

113 §

Oikeus rataverkolle pääsyyn ja oikeus sen käyttämiseen

Tämän luvun mukaisesti myönnettyä ratakapasiteettia rataverkolla saa harjoittamaansa rautatieliikennettä varten käyttää rautatieyritys, jolla on Liikenne- ja viestintäviraston liikenteen palveluista annetun lain 53 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu toimilupa tai ETA-valtiossa rautatieliikenteen harjoittamista varten myönnetty toimilupa ja joka muutoinkin täyttää mainitussa pykälässä rautatieliikenteen harjoittamiselle säädetyt edellytykset. Myös muut rautatieliikenteen harjoittajat saavat käyttää tämän luvun mukaisesti myönnettyä ratakapasiteettia liikennöintiä varten, jos mainitussa pykälässä säädetyt liikennöinnin edellytykset täyttyvät.

121 §

Aikatauluehdotuksen laadinta ja asianosaisten kuuleminen

Rataverkon haltijan on toimitettava aikatauluehdotus tiedoksi ratakapasiteetin hakijoille ja muille asianomaisille osapuolille *2 momentissa* tarkoitettuun määräaikaan mennessä ja kuultava asianosaisia aikatauluehdotuksesta sekä annettava niille vähintään kuukausi aikaa esittää näkemyksensä aikatauluehdotuksesta.

122 §

Ratakapasiteetin jakaminen

Rataverkon haltijan on päätettävä aikatauluehdotuksen ja 121 §:n 4 momentin mukaisen kuulemisen perusteella ratakapasiteetin jakamisesta tasapuolisin ja syrjimättömin perustein yhtä aikataulukautta varten. Rataverkon haltijan on tällöin otettava erityisesti huomioon henkilö- ja tavaraliikenteen sekä radan kunnossapidon tarpeet samoin kuin rataverkon tehokas käyttö. *Tehdessään ratakapasiteetin jakamista koskevaa päätöstä 118 §:n tai 120 §:n nojalla, rataverkon haltijan on otettava siinä huomioon erikoistuneelle ja ylikuormittuneelle rautatiereitille tai sen osalle asetetut etusijajärjestykset, jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu. Päätös säännöllisen liikenteen ratakapasiteetin muuttamisesta tai uudelleenjakamisesta aikataulukauden aikana on tehtävä 121 §:n 1 momentin mukaisin perustein noudattaen, mitä 117 §:n 4 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään.*

129 §

Rataverkon käyttösopimus

Rataverkon haltija ei saa tehdä käyttösopimusta ennen kuin rautatieyrittäjä täyttää liikenteen palveluista annetun lain 53 §:n 1 momentin 1–3 ja 5 kohdassa säädetyt rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset. Muun rautatieliikenteen harjoittajan kanssa rataverkon haltija ei saa tehdä rataverkon käyttösopimusta ennen kuin rautatieliikenteen harjoittajalla on 18 §:ssä tarkoitettu turvallisuustodistus ja se täyttää muutoin rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset. Muun ratakapasiteetin hakijan on nimettävä rautatieliikenteen harjoittaja, joka käyttää hakijalle myönnetyn ratakapasiteetin. Rataverkon haltija tekee tällöin käyttösopimuksen kyseisen nimeytyneen rautatieliikenteen harjoittajan kanssa.

130 §

Suorituskannustinjärjestelmä

Rataverkon tehokkaan käytön ja rautatieliikenteen täsmällisyyden edistämiseksi sekä rautatieliikenteestä ja radanpidosta aiheutuvien rataverkon käytettävyyshäiriöiden vähentämiseksi rataverkon haltijoita ja rautatieyrittäjiä kannustetaan rajoittamaan niiden toiminnasta aiheutuvia häiriöitä ja parantamaan rataverkon käytön tehokkuutta tässä pykälässä tarkoitettulla suorituskannustinjärjestelmällä. Järjestelmän on oltava tasapuolinen, syrjimätön ja suhteellisuusperiaatteen mukainen. Rataverkon haltijoiden ja rautatieyrittäjien on noudatettava suorituskannustinjärjestelmässä rautatiemarkkinadirektiivin liitteen VI 2 kohdan peruseriaatteita.

Rautatieyrittäjän on maksettava rataverkon haltijalle suorituskannustinjärjestelmässä määritelty korvaus, jos rautatieyrittäjän harjoittama liikenne poikkeaa rautatieyrittäjän johtuvasta syystä oleellisesti sille myönnetystä ratakapasiteetista. Rataverkon haltijan on maksettava rautatieyrittäjälle suorituskannustinjärjestelmässä määritelty korvaus, jos rataverkon käytettävyyttä poikkeaa rataverkon haltijasta johtuvien liikenteen häiriöiden vuoksi oleellisesti rautatieyrittäjälle myönnetystä ratakapasiteetista ja siitä aiheutuu haittaa rautatiejärjestelmän toimivuudelle.

Jos rataverkon haltija ja rautatieyrittäjä ovat eri mieltä suorituskannustinjärjestelmään liittyvässä asiassa, niiden on pyydettävä sääntelyelimen ratkaisua asiaan. Sääntelyelimen on tehtävä päätös kymmenen työpäivän kuluessa siitä, kun rautatieyrittäjä tai rataverkon haltija on toimittanut kaikki asiaa koskevat asiakirjat sääntelyelimelle.

132 §

Vähimmäiskäyttömahdollisuuksiin sisältyvät palvelut sekä lisä- ja oheispalvelut

Myös 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yksityisraiteen haltijoiden, pois lukien palvelupaikat, on turvattava avoin ja syrjimätön pääsy rataverkolleen ja niillä tarjottaviin vähimmäiskäyttöpalveluihin. Yksityisraiteiden käytön ja niillä tarjottavien palveluiden hinnoittelun on oltava kohtuullista ja tasapuolista. Sääntelyelimellä on oikeus saada tietoa yksityisraiteiden kapasiteetin ja osta, palvelutarjonnasta ja palveluiden hinnoittelusta.

133 §

Palvelun tarjoamisveloitteen piiriin kuuluvat palvelut

Palvelupaikan ylläpitäjän on vastattava palvelun hakijan esittämään pyyntöön saada käyttöönsä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja raideyhteyksineen tai käyttää palvelupaikkaa mahdollisimman pian, myös siinä tapauksessa, että palvelujen tarjontaan tai palvelupaikan käyttöön kohdistuu useita pyyntöjä. Sääntelyelimen on asetettava määräaika, jonka kuluessa palvelupaikan ylläpitäjän on annettava palvelun hakijan esittämään pyyntöön vastauksensa. *Sääntelyelin voi antaa määräajasta tarkempia määräyksiä.*

135 §

Koulutuspalvelujen tarjoaminen

Liikenteen palveluista annetun lain 90 §:ssä tarkoitetun oppilaitoksen on tarjottava tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla korvausta vastaan koulutuspalveluja tässä laissa tarkoitettua toimintaa harjoittaville yhtiöille ja muille yhteisöille, jos koulutus on tarpeellista turvallisuustodistuksen tai turvallisuusluvan saamista koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Korvauksen tulee olla tasapuolinen ja kohtuullinen ottaen huomioon koulutuksesta aiheutuneet kustannukset ja kohtuullinen tuotto.

149 §

Sääntelyelimen tehtävät

Sääntelyelin seuraa, valvoo ja edistää rautatiemarkkinoiden toimivuutta, tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä. Sääntelyelimen tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään:

- 1) valvoa tämän lain ja sen nojalla annettujen vaatimusten sekä rautatiemarkkinadirektiivin ja sen nojalla annettujen täytäntöönpanoasetusten vaatimusten noudattamista;
- 2) toimia rautatiemarkkinoiden oikaisuvaatimus- ja valitusviranomaisena;
- 3) varmistaa erityisesti, että rataverkon käyttöoikeuden myöntämismenettelyt ja käyttöoikeudesta perityt maksut, rautatiealan toimijoille tarjottavat palvelut ja niiden hinnoittelu, liikenteen hallinta, rataverkon uudistamistöiden suunnittelu, rataverkon suunniteltu ja suunnittelematon radan kunnossapito sekä verkkoselostus ja verkkoselostuksessa kaikista edellä mainituista asioista annetut tiedot ovat syrjimättömiä ja vastaavat säädetyjä vaatimuksia;
- 4) valvoa rataverkon haltijan riippumattomuutta ja sitä, että rataverkon haltijan tehtävät on järjestetty 16 luvussa säädetyllä tavalla;
- 5) ratkaista rautatieliikenteen harjoittajien, ratakapasiteetin hakijoiden, rataverkon haltijoiden, palvelupaikan ylläpitäjien, palveluiden hakijoiden, liikenteen palveluista annetun lain 90 §:ssä tarkoitettujen koulutuspalveluja tarjoavien oppilaitosten, koulutuspalveluja tarvitsevien yritysten sekä liikenteen palveluista annetun lain 182 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen välisiä erimielisyyksiä;

- 6) seurata rautatieliikenteen markkinoiden kilpailutilannetta, mukaan lukien erityisesti suurnopeusjunia käyttävän henkilöliikenteen markkinoita;
- 7) päättää toimenpiteistä rautatiemarkkinoiden vääristymien, syrjinnän ja muiden kielteisten ilmiöiden oikaisemiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta kilpailuviranomaisen toimivaltaa;
- 8) tutkia valtion omistaman rautatieyrityksen tilinpitoa ja antaa selvityksiä valtiontukiviranomaisille, jos se havaitsee tukien väärinkäytöstä, sanotun kuitenkin rajoittamatta valtiontukiviranomaisten toimivaltaa;
- 9) hoitaa muita tämän lain, rautatiemarkkinadirektiivin ja sen nojalla annettujen täytäntöönpanoasetusten mukaisia tehtäviä, joihin kuuluu oikeus valvoa ja ratkaista näihin tehtäviin liittyviä asioita sekä oikeus saada tietoja rautatiemarkkinoiden toimijoilta kyseisten tehtävien hoitamista varten;
- 10) osallistua sääntelyelinten väliseen yhteistyöhön Euroopan unionissa ja osallistua tarvittaessa kansainvälisiä rautatiereittejä koskevien päätösten valmisteluun;
- 11) toimia palvelusopimusasetuksen 5 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuna riippumattomana elementinä, jonka tehtävänä on arvioida liikenteen palveluista annetun lain 182 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen päätös hankkia rautateiden henkilöliikenteen julkisen palveluvuorituksen palvelut suorahankintana palvelusopimusasetuksen 5 artiklan 4 a ja 4 b kohtien mukaisissa tilanteissa.*

Sääntelyelin tutkii ja ratkaisee toimivaltaansa kuuluvia asioita omasta aloitteestaan tai rautatieliikenteen harjoittajan, rataverkon haltijan, ratakapasiteetin hakijan, palvelupaikan ylläpitäjän, palvelun hakijan, koulutuspalveluita tarjoavan oppilaitoksen, koulutuspalveluita tarvitsevan yrityksen, liikenteen palveluista annetun lain 182 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen taikka muun tahon, jonka oikeutta asia voi koskea, aloitteesta. Sääntelyelimen tulee asian ratkaisun yhteydessä päättää aiheellisista toimenpiteistä syrjinnän, markkinoiden vääristymisen ja muiden kielteisten ilmiöiden oikaisemiseksi.

Sääntelyelin voi käyttää niitä keinoja, joita Liikenne- ja viestintävirastolla on 16 §:n nojalla oikeus käyttää valvontatehtävää suorittaessaan.

Sääntelyelimen on kuultava vähintään kahden vuoden välein rautateiden tavara- ja henkilöliikennepalvelujen käyttäjien edustajia ottaakseen huomioon näiden näkemykset rautatieliikenteen markkinoista.

150 §

Sääntelyelimen oikeus saada tietoja ja päätöksenteko

Sääntelyelimellä on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja ilman aiheetonta viivytystä saada rautatiemarkkinoiden valvontaan ja seurantaan tai sen ratkaistavaksi annetun tai omasta aloitteestaan ratkaistavaksi ottaman asian käsittelyä varten kaikki tarvittavat tiedot ja selvitykset rautatieliikenteen harjoittajilta, rataverkon haltijoilta, ratakapasiteetin hakijoilta, liikenteen palveluista annetun lain 90 §:ssä tarkoitetulta oppilaitokselta, koulutuspalveluja tarvitsevilta yrityksiltä, palvelupaikan ylläpitäjiltä, palvelun hakijoilta, liikenteen palveluista annetun lain 182 §:ssä tarkoitetulta toimivaltaiselta viranomaiselta ja muilta asianomaisilta tahoilta.

152 §

Muut erimielisyydet ja oma-aloitteiset selvitykset

Rautatieliikenteen harjoittaja, ratakapasiteetin hakija, palvelujen hakija, koulutuspalveluja tarvitseva yritys, rataverkon haltija, palvelupaikan ylläpitäjä tai muu palvelun tarjoaja taikka liikenteen palveluista annetun lain 182 §:ssä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen voi saattaa muun kuin 151 §:ssä tarkoitetun asian sääntelyelimen tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, jos se katsoo, että joku toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen vaatimusten vastaisesti, 149 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun EU-lainsäädännön vastaisesti tai vastoin syrjimättömyyden ja tasapuolisuuden vaatimusta. Sääntelyelin voi ottaa asian tutkittavakseen myös omasta aloitteestaan.

Sääntelyelimen tutkittavaksi saatettu erimielisyysasia on ratkaistava ensisijaisesti sovittelulla, jos sääntelyelin katsoo sovittelun asian kannalta tarkoituksenmukaiseksi. Muussa tapauksessa tai jos sovittelu ei johda tulokseen, on sääntelyelimen annettava ratkaisunsa asiassa kuuden viikon kuluessa siitä, kun se on saanut käyttöönsä asian ratkaisemiseksi tarvittavan selvityksen.

Sääntelyelimen omasta aloitteestaan ratkaistavaksi ottama asia on ratkaistava ensisijaisesti neuvottelemalla, jos sääntelyelin katsoo neuvottelut asian kannalta tarkoituksenmukaisiksi. Muussa tapauksessa tai jos neuvottelut eivät johda tulokseen, sääntelyelimen on annettava ratkaisunsa asiassa kuuden viikon kuluessa siitä, kun se on saanut käyttöönsä asian ratkaisemiseksi tarvittavan selvityksen.

152 a §

Arviointi toimivaltaisen viranomaisen suorahankintaa koskevasta päätöksestä

Jos liikenteen palveluista annetun lain 182 §:ssä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on tehnyt palvelusopimusasetuksen 5 artiklan 4 a tai 4 b kohdan perusteella päätöksen hankkia rautateiden julkisen palveluvelvoitteen sisältävät rautateiden henkilöliikennepalvelut suorahankinnalla tarjouskilpailun sijasta, toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava perusteltu päätöksensä sääntelyelimelle välittömästi, kun päätös on julkaistu.

Sääntelyelin tekee toimivaltaisen viranomaisen päätöksestä arvioinnin lain 149 §:n 11 kohdassa tarkoitettuna riippumattomana elimenä. Sääntelyelimen on tehtävä arviointinsa ja annettava sen mukainen päätös kuuden viikon kuluessa siitä, kun se on saanut kaikki ne tarvittavat tiedot käyttöönsä, joita se tarvitsee arvioinnin tekemistä varten. Sääntelyelimen tekemä arviointi ja sen mukainen päätös on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle ja sen jälkeen julkaistava sääntelyelimen verkkosivuilla.

164 §

Vuosimaksu

Rataverkon haltijan ja 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on yhdessä suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosimaksu, josta säädetään vuosittain liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella noudattaen, mitä valtion maksuperustelaisissa säädetään. Maksu peritään yhdeltä toiminnanharjoittajalta vuosittain vain kerran riippumatta siitä, toimiiko tämä sekä rataverkon haltijana että liikenteenharjoittajana. Vuosimaksulla katetaan niitä kustannuksia, jotka virastolle aiheutuvat kaupunkiraideliikenteen turvallisuuden kehittämisestä ja valvonnasta sekä 160 §:ssä tarkoitetun kaupunkiraideliikennerekisterin pitämisestä ja viraston liikenteen palveluista annetun lain 178 ja 216 §:n nojalla hoitamista kaupunkiraideliikenteen rekisteritehtävistä sekä viraston muista kaupunkiraideliikenteen hallinnollisista viranomaistehtävistä.

178 §**Huomautus ja varoitus**

Liikenne- ja viestintävirasto ja sääntelyelin voivat antaa rautatieliikenteen harjoittajalle, rata-verkon haltijalle, 159 §:ssä tarkoitettulle toiminnanharjoittajalle tai muulle tässä laissa tarkoitettulle toiminnanharjoittajalle huomautuksen tai varoituksen, jos se toimii tämän lain, *sen nojalla annettujen säännösten tai suoraan sovellettavan EU-lainsäädännön vastaisesti*. Varoitus voidaan antaa, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioon ottaen voida pitää riittävänä.

186 a §**Rekisteri rataverkon haltijoista**

Liikenne- ja viestintävirasto pitää rataverkon haltijoita koskevaa rekisteriä. Virasto saa käyttää rekisteriä sille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien ja velvoitteiden hoitamisessa.

Rekisteriin merkitään rataverkon haltijan nimi ja yritys- ja yhteisötunnus, mahdollinen aputoiminimi, osoite- ja muut yhteystiedot, muut rataverkon haltijan 25 §:n 2 momentin mukaisessa turvallisuuslupahakemuksessa tai 29 §:n mukaisessa ilmoituksessa annetut tiedot sekä tiedot, jotka rataverkon haltija on toimittanut Liikenne- ja viestintävirastolle 171 §:n mukaisessa valmiussuunnitelmassa.

Rataverkon haltijan on toimitettava tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin siitä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa sovitaan. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen lähettäjän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja niiden toimittamisen tavoista.

188 §**Muutoksenhaku**

Sääntelyelimen oikaisuvaatimuksesta 151 ja 152 a §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Sääntelyelimen 152 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

189 §**Viranomaisten tiedonsaantioikeus**

Rautatieliikenteen harjoittajan tai rataverkon haltijan on liikesalaisuuden estämättä luovutettava sääntelyelimelle ne tiedot, joita se tarvitsee *20 luvussa* tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten.

Tämä laki tulee voimaan ____ päivänä __kuuta 20__.

2.

Laki liikennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017, sellaisena kuin se on laissa 371/2019) 86 §, sekä

muutetaan 53 §:n 3 mom., 69 ja 87 §, 89 §:n 1 mom., 90 §:n 1 mom., 198 §:n 1 mom., 204 §:n 2 mom., 205 §:n 2 mom., 208 §:n 2 mom., 219 §:n 1 mom., 243 §:n 4 mom. ja 260 § seuraavasti:

53 §**Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset**

Kaikilla rautatieliikenteen harjoittajilla on oltava lisäksi raideliikennelain 182 §:ssä tarkoitettu vastuuvakuutus tai muu sitä vastaava järjestely. *Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vastuuvakuutuksen tai muun vastaavan järjestelyn suuruudesta ja siitä, miten virasto valvoo vastuuvakuutuksen riittävyttä erityisesti niiden rautatieliikenteen harjoittajien osalta, jotka harjoittavat rautatieliikennettä Suomessa muissa ETA-valtioissa myönnetyn toimiluvan nojalla.*

69 §**Rautatieliikenteen kuljettajalta edellytettävä lupa**

Liikkuvan kaluston kuljettaminen edellyttää lupaa. Lupa voidaan todentaa lupakirjalla, joka kuuluu kuljettajalle. Kuljettajan on pidettävä lupakirjansa mukanaan liikkuvaa kalustoa kuljettaessaan, jollei luvan olemassaolo ole muutoin todennettavissa.

Liikkuvan kaluston kuljettaminen ei kuitenkaan edellytä lupaa silloin, kun liikennöidään liikennepaikan sisällä, yksityisraiteella tai yksityisraiteen ja valtion rataverkon ensimmäisen liikennepaikan välillä.

Suomessa myönnetty lupa on voimassa myös muussa ETA-valtiossa, jos kuljettaja on täyttänyt 20 vuotta. Vastaavin edellytyksin muussa ETA-valtiossa myönnetty lupakirja on voimassa Suomessa.

86 § (kumotaan)**Ruotsissa myönnetty lisätodistus**

Ruotsissa myönnetty Ruotsiin sijoittuneen rautatieliikenteen harjoittajan henkilöstöön kuuluvan kuljettajan lisätodistus on sellaisenaan voimassa Suomen ja Ruotsin välisessä rautatieyhdyksliikenteessä Suomen valtion raja-alueella ja rautatieraja-aseilla.

87 §

Rautatieliikenteen kuljettajan palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset

Rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle tai kuljettajan lupakirjan myöntäneelle muulle taholle viipymättä palveluksessaan tai toiminnassaan mukana olevan kuljettajan palvelussuhteen tai toiminnan alkamisesta ja sen päättymisestä.

Lisäksi rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle, jos 1 momentissa tarkoitetun kuljettajan työkyvyttömyys jatkuu pitempään kuin kolme kuukautta. *Rautatieliikenteen harjoittajan on myös ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle muista lupakirjan hallintaan vaikuttavista muutoksista.*

Myös Liikenne- ja viestintävirasto on velvollinen ilmoittamaan rautatieliikenteen harjoittajalle, jos se on ryhtynyt lain 243 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin kuljettajan lupakirjan peruuttamiseksi, muuttamiseksi tai rajoittamiseksi.

89 §

Rautatieliikenteen kuljettajan näytöt

Kuljettajan on 88 §:ssä edellytetyn koulutuksen päätyttyä suoritettava hyväksytysti näytöt, joilla varmistetaan, että hän hallitsee tehtävässä edellytettävät tiedot ja taidot. Näytöt vastaanottaa tehtävään hyväksytty näytön vastaanottaja. *Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava lista hyväksytyistä näytön vastaanottajista.*

90 §

Rautatieliikenteen oppilaitoksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta enintään viideksi vuodeksi tässä luvussa tarkoitetun oppilaitoksen järjestämään kuljettajien koulutusta tai sen osaa, jos hakijalla on hyvä ammatillinen osaaminen rautatiejärjestelmästä sekä tehtävän edellyttämät tiedot ja taidot sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat. *Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava lista hyväksytyistä oppilaitoksista.*

198 §

Viranomaisen oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin

Jos Liikenne- ja viestintävirastolla on erityistä syytä epäillä, että henkilöluvan haltija ei täytä luvan myöntämiseksi ja voimassa pitämiseksi asetettuja tietoja, taitoja tai terveyttä *ja psykologista soveltuvuutta* koskevia vaatimuksia, virasto voi edellyttää, että luvan haltija osoittaa kokeella, lääkärintarkastuksella tai muulla tarkastuksella, että vaatimukset edelleen täyttyvät, ja toimittaa määräajassa virastolle todistuksen tai muun selvityksen tällaisesta kokeesta, lääkärintarkastuksesta tai muusta tarkastuksesta.

204 §**Rautatielääkärin hyväksyminen**

Liikenne- ja viestintävirasto voi uudistaa rautatielääkärin hyväksynnän, jos rautatielääkäri täyttää 1 momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan. *Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava lista hyväksytyistä rautatielääkäreistä.*

205 §**Rautatiepsykologin hyväksyminen**

Liikenne- ja viestintävirasto voi uudistaa rautatiepsykologin hyväksynnän, jos rautatiepsykologi täyttää 1 momentissa tarkoitetut kelpoisuusvaatimukset ja on asianmukaisesti ylläpitänyt osaamistaan. *Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava lista hyväksytyistä rautatiepsykologeista.*

208 §**Terveydentilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset**

Edellä 1 momentissa tarkoitetun tahon on salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, jos se epäilee ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä *tai psykologista soveltuvuutta* koskevia edellytyksiä.

219 §**Yleiset liikenneasioiden rekisteriin tallennettavat tiedot**

Luonnollisista henkilöistä rekisteriin saa tallentaa:

- 1) nimen sekä henkilötunnuksen tai syntymäajan, jos henkilötunnusta ei ole;
- 2) sukupuolen;
- 3) syntymäkunnan, syntymävaltion ja kansalaisuuden;
- 4) osoitteen ja muun yhteystiedon;
- 5) kotikunnan;
- 6) äidinkielen ja asiointikielen;
- 7) tiedon henkilön kuolemasta;
- 8) valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen;
- 9) yritys- ja yhteisötunnuksen, jos henkilö on yksityinen elinkeinonharjoittaja;
- 10) *tiedon yrityksestä tai yhteisöstä, jonka palveluksessa henkilö on tai jonka toiminnassa hän on mukana.*

243 §**Rautatieliikenteen lupien peruuttamisen erityissäännökset**

 Kun Liikenne- ja viestintävirasto *aloittaa menettelyn veturinkuljettajan luvan peruuttamiseksi, on asiasta* viipymättä ilmoitettava kuljettajalle ja sille tiedossa olevalle rautatieliikenteen harjoittajalle, jonka palveluksessa kuljettaja on tai jonka toiminnassa hän on mukana.

260 §**Muutoksenhaku hankinta-asioissa**

 Mitä hankintalain 132–134 §:ssä, 145 §:n 1 momentissa, 146 §:n 1 ja 2 momentissa, 147 §:n 1 ja 3 momentissa, 148, 149, 151 ja 152 §:ssä, 154 §:n 1 momentin johdantokappaleessa ja 1–4 kohdassa sekä 155, 160–163, 165, 167 ja 169 §:ssä säädetään oikeusturvakeinoista, sovelletaan hankinnan arvosta riippumatta tämän lain 162 §:ssä tarkoitettussa hankinta-asiaassa. Sen lisäksi, mitä hankintalain 145 §:n 2 momentissa säädetään, liikenne- ja viestintäministeriö voi saattaa hankinta-asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi unionin valvontamenettelyä koskevassa asiassa. Markkinaoikeuden päätöstä, jolla markkinaoikeus on määrännyt hankintalain 154 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetun seuraamuksen, on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitetun seuraamuksen määräämisestä voidaan panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen nojalla.

Lain 182 §:n mukaisen rautatieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen päätös hankkia rautateiden henkilöliikenteen julkisen palveluvelvoitteen palvelut suorahankintana palvelusopimusasetuksen 5 artiklan 4 a ja 4 b kohdissa tarkoitetuissa tilanteissa arvioi raideliikennelain 152 a §:ssä säädetyllä tavalla sääntelyelin, jonka antamasta arvioinnista ja sen mukaisesta päätöksestä voidaan valittaa hallinto-oikeuteen siten kuin siitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan ____ päivänä __kuuta 20__.

Liite 2:**Luonnos****Valtioneuvoston asetus rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta annetun asetuksen muuttamisesta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (284/2019) 4 § seuraavasti:

4 §**Tietojen tallentaminen ratarekisterisovellukseen**

Rataverkon haltijan on *tallennettava raideliikennelain 37 §:ssä tarkoitetut tiedot Euroopan unionin rautatieviraston ylläpitämään ratarekisterisovellukseen. Rataverkon haltijan on huolehdittava siitä, että Euroopan unionin rautatieviraston ylläpitämässä ratarekisterisovelluksessa tiedot pysyvät ajan tasalla. Jos ratarekisterisovellukseen tallennetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, rataverkon haltijan on päivitettävä tiedot ratarekisterisovellukseen yhden kuukauden kuluessa muutosten toteutumisesta.*

Väyläviraston on lisäksi *päivitettävä ratarekisterisovellukseen tallennetut tiedot aina julkaistessaan raideliikennelain 131 §:ssä tarkoitetun verkkoselostuksen.*